

dosarul nr. 2ra-881/18

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău (jud. Olga Cernei)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Panov, E.Palanciuc, V.Cotorobai)

DECIZIE

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul:
judecătorii:

Galina Stratulat
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Dumitru Visternicean

examinând recursurile declarate de către Întreprinderea de Stat „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” și de Pavalean Victor reprezentat de către avocatul Iudin Gheorghe,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pavalean Victor împotriva Întreprinderii de Stat „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” cu privire la încasarea salariului restant, penalității de întârziere, dobânzii de întârziere, compensarea pierderilor cauzate în legătură cu neachitarea la timp a salariului și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 02 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 11 aprilie 2016, reclamantul Pavalean Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” (în continuare ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională”) cu privire la încasarea salariului restant, penalității de întârziere, dobânzii de întârziere, compensarea pierderilor cauzate în legătură cu neachitarea la timp a salariului și repararea prejudiciului moral.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul Pavalean Victor a depus o cerere de concretizare a acțiunii, în motivarea căreia a invocat că la 31 martie 2011 a încheiat cu pârâta contractul individual de muncă nr. 6/11, potrivit căruia dânsul începând cu data de 01 aprilie 2011 a fost angajat în funcția de director al fil. Bălți al întreprinderii sus- indicate, iar potrivit acordului suplimentar al contractului individual de muncă din 12 noiembrie 2013, reclamantul urma a fi remunerat lunar pe întreaga perioadă a activității sale în funcția de coadministrator dezvoltare economică cu un salariu în sumă de 7 100 lei.

A indicat că prin ordinul directorului ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” nr. 43 din 08 iunie 2015 au fost reduse statele de personal al aparatului central din cadrul întreprinderii, printre care și funcția deținută de el.

Ca urmare a reducerii de cadre, la 17 august 2015 a fost concediat, însă la data concedierii sale, pârâta contrar prevederilor art. 143 Codul muncii, potrivit căruia în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze până în ziua eliberării din serviciu, achitarea salariilor se face în ziua eliberării, nu i-a achitat integral salariul datorat, nici îndemnizațiile de concediere.

A mai indicat reclamantul că pârâta nu i-a prezentat nici informația privind salariul achitat, reținerile precum și restanța salarială totală, motiv pentru care la 21 august 2015 a expediat în adresa acesteia o cerere, solicitând în scris să-i fie eliberată informația privind descifrarea plăților salariale pentru perioada 13 septembrie 2013-17 august 2015, cu indicarea reținerilor efectuate dar și a restanțelor salariale.

Dat fiind faptul că până în prezent nu a primit nici un răspuns la cererea formulat anterior, la 02 martie 2016 a înaintat o cerere prealabilă către pârâtă, prin care a solicitat prezentarea informației privind toate plățile salariale, calculate începând cu data transferului în funcția de coadministrator dezvoltare economică și data eliberării din funcție, precum și informația privind achitarea acestora și reținerile din salariu. De asemenea, a solicitat și achitarea restanțelor salariale în volum deplin, a penalităților, a dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral, însă pârâta nu a dat curs cererii prealabile, eliberându-i doar informația privind plățile salariale globale efectuate în anul 2015, în sumă de 47 603,04 lei. Datorită încălcărilor admise de pârâtă, reclamantul nu dispune de informația completă referitor la salariul calculat, achitat, reținerile efectuate, motivul reținerilor și datoria restantă exactă.

Din calculele estimative efectuate de reclamant, această restanță se ridică la suma de 72 715 lei, însă din lipsa unei informații certe de la pârâtă, acesta este o sumă estimativă.

Din considerentul că angajatorul nu i-a achitat salariul în termenele stabilite de contractul individual de muncă, reclamantul Pavalean Victor a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând în urma concretizării acțiunii, încasarea din contul ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul său a: restanțelor salariale în sumă de 57830,62 lei; penalității de întârziere în sumă de 44478,39 lei; dobânzii de întârziere în sumă de 27203,51 lei; compensării prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum (inflație) în sumă de 11666,15 lei; prejudiciului moral în sumă de 25000 lei, iar în total a sumei de 166178,68 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.4-6,32).

Prin hotărârea din 26 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de către Pavalean Victor a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul lui Pavalean Victor a salariului restant în sumă de 57830,62 lei, penalității de întârziere în sumă de

44478,39 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 27203,51 lei, compensării pierderilor cauzate în legătură cu neachitarea la timp a salariului în sumă de 11 666,15 lei, prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 6650 lei și a cheltuielilor de transport în sumă de 2000 lei. În rest, pretențiile lui Pavalean Victor invocate în cererea de chemare în judecată, inclusiv în cererea de concretizare a acțiunii ce țin de încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată au fost respinse ca fiind neîntemeiate. Suplimentar, s-a dispus încasarea din contul ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 4335,36 lei (f.d.72).

Prin decizia din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel depusă de către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” a fost admisă, fiind casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 mai 2016 și pronunțată o nouă decizie sub formă de încheiere, prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Pavalean Victor a fost scoasă de pe rol pe motiv că a fost depusă fără respectarea procedurii prevăzute prin Lege de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară (f.d.106).

Prin decizia din 21 iunie 2017 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Pavalean Victor a fost admis, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, cauza fiind remisă spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d.140).

După rejudecare, prin decizia din 02 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel depusă de către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” a fost admisă, fiind casată hotărârea din 26 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, în partea în care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care: au fost respinse pretențiile lui Pavalean Victor către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” privind încasarea dobânzii de întârziere, compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului și a prejudiciului moral. A fost încasat din contul ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul statului taxa de stat de la care a fost scutit reclamantul în baza legii la depunerea acțiunii, în sumă de 3069,27 lei. În rest, hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 mai 2016 a fost menținută (f.d.200).

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 27 februarie 2018, Pavalean Victor prin intermediul reprezentantului, avocatul Iudin Gheorghe, a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 02 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea hotărârii din 26 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

În susținerea recursului a indicat că la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

A indicat că instanța de apel la examinarea cauzei a încălcat normele imperative ale CPC cu privire la motivarea actelor judecătorești, nu a luat în considerație nici unul din argumentele invocate de recurent în referință, s-a limitat doar la preluarea poziției apelantului, dând o aparență de motivare a

hotărârii pronunțate, astfel încălcările admise au dus la vicierea deciziei emise, care denotă o examinare superficială a materialelor cauzei.

A mai invocat recurentul încălcarea de către instanța ierarhic inferioară a prevederilor art.6 par.1 CEDO. Totodată, a indicat faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor argumentelor și cerințelor suplimentare invocate în cererea de chemare în judecată. La fel, s-a indicat că în prezenta speță decizia instanței de apel este una contradictorie.

În rezultat, instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâre neîntemeiată de admitere parțială a cererii de chemare în judecată, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei, pe când prima instanță a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei (vol.II,f.d.7-12).

La 02 martie 2018, manifestând dezacord față de decizia instanței de apel, ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei din 02 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 26 mai 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău în partea admiterii pretenției invocate de către Pavalean Victor în cererea de concretizare a acțiunii privind încasarea penalității de întârziere în sumă de 44478,39 lei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care pretenția vizată să fie respinsă ca fiind neîntemeiată. În rest, decizia instanței de apel urmează a fi menținută.

În susținerea recursului reprezentantul recurenteii a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și o consideră parțial ilegală în partea în care a fost menținută hotărârea instanței de fond prin care s-a dispus încasarea în beneficiul lui Pavalean Victor a sumei de 44478,39 lei cu titlu de penalitate de întârziere.

S-a mai menționat că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, reprezentantul intimatului a recunoscut că lui Pavalean Victor i s-a achitat integral drepturile bănești ce constituie salariul și că angajatorul în situația dată nu poartă nici o vină, iar Pavalean Victor nu poate pretinde la despăgubiri rezultate din întârzierile salariale, deoarece situația din speță se datorează anume faptelor admise de ultimul pe parcursul gestionării ineficiente a întreprinderii (vol.II,f.d.1-3).

La 12 aprilie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copiile cererilor de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (vol.II,f.d.15)

La 08 mai 2018, Pavalean Victor prin intermediul reprezentantului, avocatul Iudin Gheorghe a depus referință în care menționează că recursul declarat de către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” nu se încadrează în prevederile legale, motiv pentru care urmează a fi declarat inadmisibil (vol.II,f.d.17).

La 16 mai 2018, ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” a depus referință asupra recursului declarat de către Pavalean Victor,

în care a menționat că pretențiile ultimului sunt neîntemeiate, motiv pentru care solicită respingerea recursului ca fiind inadmisibil (vol.II,f.d.20).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile înaintate de către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” și Pavalean Victor sunt declarate în termen, având în vedere faptul că, la dosar nu există probe care ar confirma faptul că recurenții ar fi recepționat decizia motivată din 02 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 23 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” și Pavalean Victor au fost considerate admisibile și fără a se prejudicia fondul s-a dispus judecarea acestora de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursuri, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017 cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, înaintând acțiunea în judecată împotriva ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională”, reclamantul Pavalean Victor a solicitat prin cererea de chemare în judecată inițială și cererea de concretizare a pretențiilor: încasarea din contul ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul său a: restanțelor salariale în sumă de 57830,62 lei; penalității de întârziere în sumă de 44478,39 lei; dobânzii de întârziere în sumă de 27203,51 lei; compensării prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum (inflație) în sumă de 11666,15 lei; prejudiciului moral în sumă de 25000 lei, iar în total a sumei de 166178, 68 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.4-6,32).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii pe care a admis-o parțial, soluția fiind întemeiată pe faptul că pârâta contrar condițiilor prevăzute de art.143 Codul muncii, fără nici un temei, nu a achitat reclamantului plățile salariale pretinse, fapt care se consideră drept o gravă lezare a drepturilor reclamantului în legătură cu

executarea contractului individual de muncă și încetării ulterioare prin concedierea acestuia. Evident, că în asemenea circumstanțe s-a impus apărarea drepturilor reclamantului prin încasarea forțată și integrală a sumei restante convenite, inclusiv a penalității de întârziere, dobânzii de întârziere, compensării pierderilor cauzate în legătură cu neachitarea la timp a salariului și încasării parțiale a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată (f.d.76-82).

Judecând apelul, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 02 noiembrie 2017 a admis apelul declarat de ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională”, a casat hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 26 mai 2016, în partea în care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care: au fost respinse pretențiile lui Pavalean Victor către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” privind încasarea dobânzii de întârziere, compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului și a prejudiciului moral. A fost încasat din contul ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul statului taxa de stat de la care a fost scutit reclamantul în baza legii la depunerea acțiunii, în sumă de 3069,27 lei. În rest, hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 26 mai 2016 a fost menținută (f.d.200).

Instanța de recurs menționează, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele. Mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată, că decizia instanței de apel, trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în proces, și să răspundă în mod expres la toate cererile și obiecțiile formulate de apelant și intimat (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea justiției adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la 28 februarie 1984).

Astfel, formulările din conținutul deciziei trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve (necondiționalitate), oficialitate și relevanță.

Atunci, când instanța de apel, examinând apelul și adoptă o decizie prin care casează hotărârea primei instanțe (total sau parțial) cu adoptarea unei noi soluții, urmează a ține cont de faptul, că instanța de apel este obligată să examineze cauza, în limita pretențiilor înaintate de reclamant. Iar atunci când va casa hotărârea primei instanțe parțial, instanța de apel urmează a ține cont, că în consecință actul de dispoziție final, prin care vor fi soluționate pretențiile reclamantului, se vor conține în două documente a două instanțe care se află în interconexiune și aici se exclude ca concluziile instanței de apel să se bazeze pe temeiurile respinse de prima instanță, fără a fi anulate de instanța de apel.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție subliniază că este inadmisibil, prin prisma art. 241 CPC, ca instanța de apel să adopte o decizie contradictorie.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) și (2) CPC, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Conform art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, referindu-se selectiv la unele mijloace de probă, argumentându-și poziția prin influența decisivă asupra pertinentei și utilității lor de timpul scurs de la momentul producerii faptei prejudiciabile, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză. Or, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor solicitate în acțiune, era indispensabil, alături de cele constatate, de a supune controlului legalitatea hotărârii atacate cu apel în baza argumentelor aduse în cererea de apel în raport cu motivele invocate în referințele/explicațiile intimatului, cu expunerea ulterioară a poziției instanței pe fiecare din argumentele invocate, reținând/admițând undele probe și respingând altele.

Totodată, potrivit art. 390 alin. (1) lit. d), e) și f) CPC, decizia instanței de apel trebuie să conțină expunerea succintă a hotărârii primei instanțe, a motivelor cererii de apel, a noilor probe, lămuririle participanților la procesul în apel; motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Analizând conținutul deciziei contestate, în raport cu prevederile legale menționate, Colegiul conchide că instanța de apel, judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a se expune asupra tuturor solicitărilor reclamantului Pavalean Victor, inclusiv nu s-a expus asupra argumentelor suplimentare a reclamantului invocate prin cerere de concretizare a acțiunii (f.d.32), or, reclamantul-recurent Pavalean Victor prin cererea de chemare în judecată inițială și cererea de concretizare a pretențiilor a solicitat inclusiv încasarea din contul ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru

Armata Națională” în beneficiul său a penalității de întârziere în sumă de 44478,39 lei.

Instanța de apel, însă, s-a expus doar asupra netemeinicii cerințelor reclamantului privind încasarea dobânzii de întârziere, compensarea pierderilor cauzate în legătură cu neachitarea la timp a salariului și a prejudiciului moral.

Aceste fapte indică la examinarea unilaterală a cauzei, ce constituie o încălcare a dreptului recurentului Pavalean Victor de a se bucura de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, precum și a principiului egalității armelor în proces.

Totodată, analizând decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017, se atestă că, instanța de apel, examinând cauza, în motivare inițial a considerat că *„concomitent, reclamantul a solicitat pârâtului achitarea și a plăților ce derivă din întârzierea pentru plățile salariale, cum ar fi penalitatea, dobânda de întârziere ș.a. Colegiul, consideră aceste pretenții nefondate, nefiind posibilă admiterea lor. Ca consecință, instanța de apel concluzionează că instanța de fond greșit a admis acțiunea în această parte, la caz impunându-se necesitatea respingerii acestor pretenții”*, iar ulterior, contrar celor expuse în dispozitiv a concluzionat că *„admite cererea de apel depusă de către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională”, casează hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 mai 2016, în partea în care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care: se resping pretențiile lui Pavalean Victor către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” privind încasarea dobânzii de întârziere, compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului și a prejudiciului moral. În rest, hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 mai 2016 se menține”* (f.d.200), adică inițial în motivare instanța de apel respinge pretenția privind încasarea penalității, iar ulterior în dispozitiv menține hotărârea prime instanțe în acest sens, prin care pretenția vizată a fost admisă (f.d.72).

Deci, concluziile instanței de apel sunt contradictorii, motiv pentru care recursurile urmează a fi admise din alte motive decât cele indicate în cererile de recurs cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare.

Colegiul mai precizează că în contextul prevederilor art. 376 alin. (1) CPC, dispozițiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Potrivit art. 203 alin. (1) CPC, cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării cauzei se soluționează prin încheiere judecătorească. La începutul ședinței de judecată, instanța verifică posibilitatea examinării cauzei în lipsa participantului/participanților citați legal.

Contrar normelor de drept procedural enunțate, instanța de apel, la examinarea cauzei în ordine de apel a încălcat și normele de drept procedurale.

Or, în cadrul examinării cauzei în apel, reprezentantul intimatului Pavalean Victor, avocatul Gheorghe Iudin a depus prin prisma art. 372 CPC (în vigoare la data examinării cauzei în apel) o cerere privind încasarea dobânzii de întârziere și a compensației legale, solicitând încasarea suplimentară din contul

ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” în beneficiul lui Pavalean Victor a penalității în sumă de 18454,07 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 9210,39 lei (f.d.162), ca mai apoi la 11 octombrie 2017 a depus o cerere de renunțare la pretențiile invocate în cererea de solicitare a dobânzii de întârziere și compensației legale, însă instanța de apel nu s-a expus în nici un mod asupra cererii de renunțare vizate.

Aici, Colegiul consideră oportun de a reitera în speță prevederile art. 212 alin. alin. (1), (4) și (5) CPC (în vigoare la data examinării cauzei în apel) care statuează expres că renunțarea reclamantului la acțiune, recunoașterea acțiunii de către pîrît, condițiile tranzacției se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată și se semnează de reclamant, pîrît sau de ambele părți. Înainte de a admite renunțarea reclamantului la acțiune, recunoașterea acțiunii de către pîrît, înainte de a confirma tranzacția părților, instanța judecătorească explică reclamantului, pîrîtilui sau părților efectele acestor acte de procedură. În cazul admiterii renunțării reclamantului la acțiune sau confirmării tranzacției, instanța judecătorească pronunță o încheiere prin care dispune încetarea procesului.

Prin prisma normei de drept procesual citate, Colegiul precizează că instanța de apel urma să consemneze în procesul-verbal renunțul la pretențiile formulate de reclamantul – intimat Pavalean Victor împotriva ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” Pavalean Victor privind încasarea suplimentară a penalității de întârziere și a dobânzii de întârziere și în cazul admiterii acestuia instanța de apel urma să emită o încheiere prin care să i se explice reclamantului – intimat efectele renunțului la pretențiile respective.

Instanța de recurs, constată că Curtea de Apel Chișinău, pronunțând o hotărâre nouă pe marginea cauzei respective și lăsând fără tratarea respectivă a renunțului la acțiune formulat de reclamantul – intimat, nu a respectat prevederile articolului citat supra, fapt ce atrage o încălcare gravă a normelor de drept procedural.

În această ordine de idei, este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Iar în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Din aceste considerente, Colegiul constată încălcarea cu certitudine de către instanța inferioară a normelor procedurale și anume omiterea de a se expune asupra tuturor solicitărilor reclamantului – intimat, ceea ce este inadmisibil, or, circumstanțele relatate determină încălcarea dreptului la un proces echitabil, fapt reflectat și de jurisprudența CEDO, iar în scopul stabilirii

temeiniciei sau netemeiniciei cerinței date, era indispensabil, alături de cele constatate, de a se expune și în privința acestora.

Din considerentele menționate, întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și, deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile, a casa decizia instanței de apel și a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel sub aspectele sus-enunțate.

La rejudecarea cauzei este necesar de ținut cont de cele expuse și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de către Întreprinderea de Stat „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” și de Pavalean Victor reprezentat de către avocatul Iudin Gheorghe.

Se casează integral decizia din 02 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pavalean Victor împotriva Întreprinderii de Stat „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” cu privire la încasarea salariului restant, penalității de întârziere, dobânzii de întârziere, compensarea pierderilor cauzate în legătură cu neachitarea la timp a salariului și repararea prejudiciului moral, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător:

Galina Stratulat

judecători:

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Dumitru Visternicean